

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 jumătate de an 2 fl. (4 coroane).
 Pentru România 10 lei anual.
 Comenzile se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

O scădere a noastră.

Sântem noi Românii, nu-i vorbă, pe unui frumos avânt, începând să primim din ce în ce mai mult, ce e și ce rău, ce ar trebui și ce nu s'ar, — dar', totuși nu așa de mult să s'ar cuvenit și cum ni-s'ar ședeam și să pricepem!

Inteligența română, în partea ei cea bună, s'a pus mai ales în timpul nostru pe lucru și a pus temeiul la așezăminte folositoare, românești, credință că poporul văzându-le, o să lucreze cu însuflețire mare pe lângă cele de același fel ale altor.

S'au întemeiat foi, reuniuni și toți agricultorii, tovărășii de măiestri, de țărâni, de temperanță (reținere dela beuturi și alte multe bune și folositoare, și s'au zice că poporul nu le-ar fi înțeles de loc însemnătatea și nu le-ar fi înțeles de loc, dar' avem drept s'o spunem că le spriginesc așa precum ar fi și precum spre al lui propriu și de le-ar spriginii!

De aici vine apoi, că trebuie să auzim și mâine pe oamenii din fruntea țării și cutărui astfel de așezământ bun, să se dă înainte, că n'are să nu ajungă, și alt-le.

Înțelegem că se înțelege să ne lucrăm să ne dăm de el. Trebuie să venim și noi

cu toții odată cu credința și voința de a spriginii din toate puterile toate așezămintele puse, pentru-ca din ele folos, fie material fie moral, să tragem.

Întrând într'un oraș, și văzând noi în piața lui o prăvălie românească, și una străină, de același fel, să nu ne ducem să ne dăm banuțul la străin, ci negreșit la Român! În privința asta ar trebui să fim *neînduplecați* de tari la voință, căci pe calea aceasta am ajunge și noi mai curând la o mai mare *bogăție națională*, de care atâta lipsă avem, că eată atâtea întreprinderi frumoase nu le putem începe din lipsa de bogăție.

E semu de mare nepricepere și rea voință, ce înțelegem că se înțelege bună-ora cu așa numita „Reuniune de consum” din Blaj.

Un număr de buni Români, bărbați deștepți, au întemeiat înainte cu patru ani numita „Reuniune” în Blaj, deschizând o prăvălie bogată și provăzută cu toate cele de lipsă, și li merge ei de mers, binișor, dar' precum e de veche și ar trebui să fie de cunoscută, nu e de ajuns! Așa scrie un corespondent din Blaj al „Tribunei” (nr. 43), spunând că: *deși în anul al 4-lea, totuși publicul nostru nedecdat cu astfel de întreprinderi s'a simțit în rezervă (departare) pedepsită față de reuniunea noastră!* Când Reuniunea a făcut un apel anul trecut, ca să se înscrie încă membri în ea, căci cu cât sunt mai mulți membri,

cu atât are și ea putere mai mare de lucrare, abia 13 inși s'au înscris!

Nu e bine așa. Noi îndemnăm pe frații noștri din Blaj și giur, să nu fie cu neîncredere față de un așezământ nobil cum e și numita Reuniune, ci să se între cu sutele, toți câți numai au nițică prindere, între membri ei, căci și ei trag folos după asta, și și neamului peste tot îi fac mare bine!

Să ne lăpădăm de scăderile vechi, să fim mai întreprinzători și mai cutezători în toate, și înaintarea noastră în toate privințele, va fi și mai avântată, mai văzută cu ochii!

Prigorie pentru Manifest. Pentru subscrierea Manifestului au mai fost pedepsiți:

Di *George Pop de Băsești*, harnicul luptător, cu *15 zile temniță și 100 fl. pedeapsă în bani.*

Advocatul *Iuliu Corolan*, a fost osândit la 10 zile temniță și 75 fiorini pedeapsă în bani.

Iubitul nostru președinte *Dr. Raftu*, precum se știe, a fost osândit la 10 zile temniță ordinară și la o pedeapsă de bani în suma de 100 fl.

Dinsul a înaintat recurs contra hotărârii prin care e pedepsit. Fișpanul comitatului a întărit osânda, ear' acum a făcut un nou recurs pe care l-a înaintat mini-trului, a cărui înțelepciune ni-se dă să o vedem în toată a ei golătate.

Multe și nenumărate mal sunt jertfele aduse pe altarul națiunii noastre!

FOIȚA.

Fapta și răsplată.

de versuri, întocmită de *Alexandru Lupu*,
 din *Molse Pratta* din Bucium-Poeni.

(Urmare și fine)

Și-și luară bun rămas
 Așa pe la șapte cias,
 Când bătă ciasul la nouă
 Poarta se deschide 'n două,
 Patru gendarmi, opt cătane
 Pregătiți bine cu arme
 Temnița au descuiat
 În glidă ne-au așezat,
 Ne-au cetit pe toți în rînd
 Așa cuvinte zicînd:
 Rînd în glidă toți să stați
 În lături să nu mișcați,
 Căci mergem la judecată
 Unde vi-se dă răsplată
 Fiecărui după faptă.
 Pe poartă-afară plecarăm

Temnița goală-o lăsarăm,
 La judecată ne-am dus
 Drept ca lumina le-am spus
 Cum a fost dela 'nceput
 Toate, precum am făcut,
 Ei nu ne-au dat crezământ
 De vii ne-au pus în pământ
 Cinstiții judecători
 De fapte luminători,
 O săptămână deplin
 Ședință-asupra-ne țin,
 Judecă și cercetează
 Lucrul doar' îl luminează,
 Și când au fost la sfîrșit
 Estă cum au hotărît:
 Cinstitul fiscal „*Tribus*”
 La fiește-care a spus
 Căci vom veni pedepsiți
 Precum sîntem dovediți
 Dela trei până la zece
 Măcar cât de rău va trece,
 Ear' cinstita judecată
 Ne-avînd părerea dată
 S'a mutat într'altă casă

Și puținel sfat mai lasă,
 Ear' curînd au vînt la noi
 Cu niște cuvinte moi
 Zicînd că au întărit
 Ce ni-s'a fost hotărît
 Dela cinstitul fiscal
 Așa și din tribunal,
 Sînteți multumiți, ori ba?
 De nu, puteți recura.
 Noi am zis toți năcăjiți
 Că nu sîntem mulțumiți,
 Căci pentru a noastră faptă
 Ne-ați dat prea multă pedeapsă
 Și acum noi recurăm
 Doară ne mai ușurăm.
 Atunci domnii advocați
 În picioare-au fost sculați
 Zicîndu-ne adese-ori
 Fiți cu credință ficiori
 Căci vă facem un recurs
 Să vie precum v'am spus,
 Nu vă fie nimic frică
 Căci tabla toate le strică,
 La care vine mai mult

Scopurile ascunse!

Am ajuns cu publicarea legii electorale până la paragraful 61 al acestei legi.

Paragraful acesta ne îndeamnă însă să ne oprim asupra lui mai mult decât asupra altora, la cari am făcut, unde am crezut de bine, însemnări de loc după ei.

Noi am scris în repetite rânduri, că aducătorii legilor la noi, Ungurii, chiar și atunci când îți pare că aduc o lege foarte bună, nu se poate să o aducă cu gânduri curate și sub velul lor să nu strecoare câte o cheie două, care să le fie lor de ajutor întru ajungerea scopurilor lor ungurești.

Unii cetitori vor înțelege, alții nu, cum se poate asta.

Paragraful 61 din legea electorală, va lămurii pe ori-cine cum se poate, și de aceea ne-am și oprit mai mult la dînsul.

El sună:

...„alegătorii locului în care se săvîrșește alegerea au să voteze totdeauna ei mai înainte!”

De ce adevărat să voteze cei din locul unde se face alegerea ei mai înainte?

Și nu ar fi oare mai firesc ca să voteze înainte cei veniți din depărtare, de pe la margini, ca să poată fi gata și să se poată întoarce pe la ale lor?

Hotărît, că așa ar fi mai firesc, dar' asta nu-'i vine la socoteală politicii ungurești, aducătoare a legii!

De ce nu?

Pentru-că, precum știm, unguirimea în orașe e ce e, în tot Ardealul și în Bănat și în Ungaria dela Arad încoace, încolo tot *jurul* e locuit de *nemaghiari*, în deosebi de Români.

Lăsând să voteze împrejurimea, Români *ar veni toți la rînd*, și apoi mai știu și aceea, că alegerea la o oră dată trebuie să se încheie, ori mai sînt de votat, ori nu!

De-ai urma precum ar fi firesc a urma, s'ar putea întempla, dacă nu grăbești, să rămână câteva voturi a nemeșilor orașeni, nedate.

Așa însă cum se face, toți zdrențoșii orașului, cari sub titlu de „nemeși” sînt înzestrați cu dreptul de alegători, *votază la început*, ear dacă ei s'au sîrșit, încolo trăgănezi votarea cu hîr cu mlr, mai cu baioneta, *să nu poată veni tot jurul la votare, să sosească numai cînsul și să declare alegerea de încheiată!*

Cine nu cunoaște întemplări de acestea?

În care cerc românesc nu s'a întemplat, că au fost slobozite la votare rînd pe rînd comunele despre care se știa de mai înainte că vor vota cum „domnilor” le place, ear' celelalte împinse până la urmă, și pe urmă lăsate afară, încheindu-se alegerea?!

Eată înțelesul adevărat al codiței, la părere atât de mici, a unui paragraf, dar' sub velul căruia e ascuns un scop atât de vedit, viclean și primejdios!

Așa se fabrică la noi legile. Și de le vei lua pe rînd, nu e lege care să nu fie plină de astfel de ușițe prin care volnicia și nedreptatea față de neamurile nemaghiare, să se vîrască!

Dreptul de alegător.

Legea electorală ungurească din 1874 (articolul XXXIII.)

(Urmare.)

Partea V.

Purcederea la alegere.

§. 56- Pentru alegerile generale (pretutindenea) se pune de cătră ministrul treburilor din lăuntru, un timp de 10 zile, astfel, ca să treacă dela orînduirea ce se publică în foaia oficioasă, până la ziua din urmă pusă pentru alegeri, cel puțin 30 de zile; ear' dela încheierea

alegerilor până la deschiderea dîței, timp de cel puțin 10 zile.

Alegerile se vor săvîrși în toate cercurile alegătoare, în timpul de 10 zile:

§. 57. Ziua hotărîtă pentru alegerile generale în intervalul de 10 zile de ministru, precum și ziua pentru alegerile întregitoare, se va numi de comitetul central așa, ca alegerile să se hotărîte pentru întreg cercul, ori în orașul în aceeași zi; ear' pentru alegerile întregitoare, să nu treacă mai de 14 zile, nici mai mult de 24 sosirea hotărîrii luate în dietă în prasta, ori dela ziua alegerii nesăvîrșite la începerea acesteia.

§. 58. Comitetul central se înțelege: cu privilegiul alegerilor generale în ziua ce urmează după publicarea sorii Regelui în adunarea comitetului ear' cu privilegiul alegerilor întregitoare întrunește în orașe în termen de 8 zile în alte cercuri în 8 zile dela sosirea vocării din partea dietei, — în felul alegerii nu s'a fost săvîrșit, termenul numără dela sosirea înștiințării aceasta.

Cu acest privilegiu, al întrunirii comitetul ia măsurile de lipsă pentru fiecare cerc un președinte, un secretar și numărul recerut de membrii nitori.

§. 59. În cercurile în cari sînt mai mult ca 1500 de alegători, se întocmește o „comisie de scrutiniu” conducerea președintelui. În această comisie va alege: un președinte al alegerii, doi locușii al seu, un secretar și un locușiu de secretar.

În cercurile în cari numărul alegătorilor trece peste 1500, se vor întocmi două „comisii de scrutiniu”, și în fiecare se vor alege: pe lângă președintele alegerii care e și conducător al

Patru, cinci ani de făcut.
Noi la vorba ce ne-au spus
Dele am făcut recurs,
Și cu câtă bucurie
'L-am așteptat ca să vie;
Când au fost patru luni pline
Eată și recursul vine,
Fără de nici o schimbare
Tot așa la fiește-care,
Atunci noi ne-am întristat
Și cînsul 'l-am blăstemat
Să fi fost afurisit
Ceasul în care-am pornit
Căci ori și prin ce mijloc
N'am avut nici un noroc.
Atunci domnii advocați
Au zis: nu fiți supărați,
Pentru vr'o câțiva florinți
Una mai prăbăluți,
Mai recurați și la curte
Căci de-acolo pot s'ajute,
Căci înaltul minister
Va cetti al vost felher,
Și-apoi după vrednicie

Voi veți căpăta robie.
Noi atunci ne-am bucurat
Mai odată-am recurat,
Când patru luni s'au plinit
Recursul vine 'ntărit:
Fiește-care să se știe
De pedeapsa cea dintăie
Și 'n Gherla să ne trimeată
Pe jumătate din ceată,
În robie la Gherla
Cei cu robie mai grea,
Cei cu robie puțină
Am mai stat o săptămână,
Apoi din Belgrad aleși
În Aiud am fost trimeși
Când zăpada și cu vînt
Amendouă 'n contra sînt
În sîrșit de Ianuarie
Chiar spre prima Februarie,
Am tras sus îmbrăcăminte
Pălărie, 'ncălțăminte,
Apoi fiind toate gata
Nu ne-au mai lăsat cu ceata,
Atunci într'a nopții tăcere

Gendarmii căutau la fere
Și din temniță ne-au scos.
Ne-au legat mîmile jos
Și cu noi cătră stație
Au plecat cu sumeție,
Ne-au suit pe vagon sus
Și la institut ne-au dus,
Unde noi când am sosit
Pe mulți ostași am găsit,
La carii pe noi ne-au dat
Mîmile ne-au deslegat,
Și ne-au zis blănd și frumoz
Desbrăcați hainele jos,
Căci aicia pe la noi
Nu-'i portul ca pe la voi.
Pe la noi hainele-'s sure
Cum e ursul de pădure,
Apoi după desbrăcat
Avem alta de lucrat,
Ne vom duce 'n feredeu
Vă veți spăla cum zic eu,
Pielea, capul, trupul tot
Vă veți curăți de glod,
Căci de când v'au încuist

și de scrutinii, încă un președinte pen-
al doilea scrutinii și doi locușitori
președinți; apoi încă un secretar și
locușitori de secretari.

În cercurile unde numărul trece peste
100 de alegători, comitetul poate numi
și comisii de scrutinii, și atunci se vor
ge acolo: încă doi președinți și doi
trei locușitori de președinți, apoi trei
secretari și doi ori trei locușitori de se-
cretari.

Președinții și secretarii vor fi numiți
întru comisiile de scrutinii din partea
comitetului central, care va hotărî și aceea,
dintre președinții de comisie va în-
al pe președintele alegerii la întâmpla-
, că acesta ar fi împedat a o conduce.

Numirea locușitorilor de președinți
a celor de secretari, se cuvine preșe-
telui alegerii.

§. 60. În cercurile mestecate, pe
președintele alegerii îl numește comitetul
central al aceluși comitat, care are în cer-
de alegători (mestecat, adică format
o parte a unui și alta a altui comi-
mai mulți alegători, ear' pe secreta-
alegerii îl numește comitetul celui alt
comitat cu alegători mai puțini în cerc;
dacă de un atare cerc se țin două
municipii orășenești, atunci fiecare din
stea numește câte un membru în co-
misiile de scrutinii, dintre cari unul va fi
secretar.

§. 61. Împărțirea comunelor ori a
șefilor de orașe, la comisiile de scrutinii,
face comitetul central, stabilind totodată
întru fiecare comisie și șeful în care au
se urmeze votările, și anume așa, ca
șefilor locului în care se desfășoară
votarea să voteze ei mai întâiu!

Însemnare. Eată un paragraf întocmit
într-o limbă violenție, asupra căruia scriem un
cuvânt deosebit, la alt loc al foii noastre.

(Va urma.)

Judecata celor patruzeci.

Sibiu, 10 Martie n. 1896.

În numărul trecut am spus, că la Alba-
Iulia se va ține un proces uriaș, în care vor
fi chemați la judecată 42 de Români, pentru-
că au întimpinat la gară pe dl *Rubin Pa-
tița*, membru al comitetului național, când
se reîntorcea dela Cluj după procesul Memo-
randului.

Procesul s'a ținut Mercuri, la 4 Mărți-
șor st. n., în sala tribunalului din Alba-Iulia.
„*Tribuna*“ a trimis cu privilegiul acesta un
redactor al seu ca să fie de față la pertracta-
re. Acesta a și scris amănunțit despre în-
treg decursul procesului, despre care noi spu-
nem următoarele:

Acușați au fost: Domnul *Rubin Patița*,
doamna *Patița*, Ioan Medrea, învățător în
Țelna, Dionisiu Truța, preot în Țelna și soția
sa, domnișoara Maria Timișan din Alba-Iulia,
Ioan Berghian, Inv. în Drîmbari, Oct. Po-
pescu din Ighiel, George Milaș din Șard, Gri-
gorie Murășan, Ioan Tirnovan, Nic. Roșca,
N. Băcilă, N. Sântimbreaan. Samoilă Tordoșan,
Petru Ieprian, Iosif Roman, Antonie Murășan,
Stef. Crișan, Petru Grecu, Ant. Drîmbă-
rian, Ioan Câmpian, Nic. Muntean Stru, Ioan
Bucuta, Nic. Muntean Isariu, Ioan Petraș,
Iuliu Rada, Teof. Cricovan, George Banciu,
Dumitru Pleșa, Toma Pleșa, Toma Roșu,
Todor Sântimbreaan, Ioan Mihălțan, Iosif Se-
bișan, Maria Sântimbreaan, Andreiu Șeușan. N.
Lăpăduș, N. Văidean, toți din Alba-Iulia.
Unul dintre cei luați în judecată, Andreiu Ti-
mișan, a murit în decursul vremii.

Procesul a ținut de Mercuri dela 9 cia-
suri până Sâmbătă la 11, cu întrerupere, so
înțelege, căci noaptea nu s'a ținut.

Apărător a fost avocatul vestit din Lu-
goj, *Coriolan Bredicean*.

Ascultarea celor acușați a ținut 2 zile.
Mulți s'au purtat foarte bine.

De pildă ascultarea d-șoarei Timișan,
care ora acusată pentru-că a dat un buchet
de flori doamnei *Patița*, s'a făcut astfel:

Președintele întreabă: Știi ungurește?

— Cum să nu... dar' mai bucuros vor-
besc românește...

— Cum s'a întâmplat, acum vor fi 2
ani, când a venit dl *Patița* dela Cluj.

Spune cum s'a dus la gară și cum a
dat doamnei *Patița* un buchet.

— De ce 'i-ai dat buchet?

— Fiindcă îmi place de doamna!

— Nu v'a spus nime să nu dați?

— Nu știu.

— Alții spun, că domnului *Patița* ai dat
buketul, nu doamnei.

— Eu spun, că doamnei 'l-am dat.

— De ce ați ales chiar ocaziunea și
ziua „esta“?

— Ca să fac bucurie doamnei *Patița*.

— Asta ai fi putut-o face și acasă.

— Dar' eu am voit să 'i-o fac la gară.

Grigorie Murășan, un cismar, deși bol-
nav, a ținut să vie la pertractare. La între-
bările presidentului el răspunde curajos, mân-
dru că e Român.

Presidentul întreabă: Ért magyarul? (Știi
ungurește?)

— Puțin pricep.

— Pentru-ce ați mers „dumniavoi“ la
Teiuș, când vint dela Cluj domn *Patița*?

— Eu am fost la Cluj la procesul Me-
morandului, am știut că procesul s'a sfârșit și
că membrii comitetului național se reîntorc.
M'am dus la Teiuș, ca să-l întimpinăm, căci
dînsul este membru al comitetului nostru na-
țional, care pentru noi a lucrat și dreptate
ni-a căutat.

— Înțelesu-v'ați înainte, ca să mergeți?

— Nu ni-am înțeles, dar' ne-am adunat
și am plecat împreună. La Teiuș am strigat
„să trăească“! Toți au strigat.

— Știut-ai, că dl *Patița* a fost pedepsit
la Cluj?

— Știut; dar' de o mie de ori să fi
fost pedepsit, eu tot m'aș fi dus, căci știam
că nu pentru *hoșie* a fost osândit, ci pentru
sfânta dreptate. Și acum, dacă ar fi așa ceva
eară m'aș duce.

Petru Ieprian.

— De ce ați mers „dumneavoi“ la Teiuș,
când acum fi doi ani la primăvară dl *Paticza*
vint...?

— Am mers pentru-ca să-l salutăm cu
un „bine ai venit“ ca pe un om, care a lup-
tat pentru noi, pentru drepturile noastre...

— Cine „noi“ — ce ala „noastre“?

— D'apoi, noi, — noi Românii.

— Știut-ai pentru-ce a fost dus la Cluj?

— Știut... pentru-ca să-l osândească.

Știu că nu v'ați mai spălat,
Și precum ne-au poruncit
Toate s'au și împlinit,
Câte unul ni-o 'mpărțit
Unde multe-am mai pățit,
Prin case mici ne-au băgat
Unde și lucru ne-au dat,
Lucru cum n'am mai văzut
Decum să fi mai făcut:
Farbă galbină cu spir
Ce se chiamă politir,
Scaune să fărbum,
Frumos să le netezim,
Din lemn urt și scămos
Noi să-l facem sclipicios,
Cu acest lucru ne lasă
Tot câte unul 'ntr'o casă
Unde multă jele-am dus
La toate fiind supus,
Și la rele și la bune
Sânt silit a mă supune,
Cât e ziua primăvara
Din ziori și până seara
Numai tot feșteam cu farbă

Curgându-'mi lacrimi pe barbă
De jele și de suspin
Vězându-mă într'asa chin,
În chin fără mângăiere
Petrecând în neplăcere,
Unde ziua și noaptea
Inima îmi tot șoptea,
Cugetul mă tot muștra
Pentru fapta mea cea rea,
Zi'ându-'mi cu umilință
Vezi acum ce suferință,
Vezi acum ce neplăcere
Și foarte cruntă durere.
Unde-'s acum ai noștri frați,
Toți de noi sânt depărtați;
Unde-'s a noastre surori
Să ne vie până 'n zori
Să le vedem fața lor
Să ne 'mputine din dor,
Să ne 'mputine din jele
Povestind ziua cu ele,
Căci unde sânt eu închis
Vai ce jele m'a cuprins,
Aducându-'mi și aminte

De traiul de mai înainte,
Cum trăiam în desfătare
Fără leac de obidare
Și acum la ce-am ajuns
De dor și de-urt străpuns,
Străpuns în ale mele vine
Căci n'am pe nime cu mine.
În casă unde eu sânt
Unde nu mă bate vânt,
Nici soarele nu m'ajunge
Numai jelea mă străpunge,
Mă străpunge 'n trupul tot
De nici respira nu pot.
Și cu așa suferință
Dându-'mi multă străguintă
Patru luni s'au împlinit,
Atunci s'au milostovit
Și ne-au mutat la „ostai“
Dintre-aceste căsi de vai,
Și ne-au pus la meserie
Careși după volnicie,
Cum au avut în părere,
Pe careși după putere
Precum: doi la astăluși

Stefan Crișan

a fost la gară, acolo gendarmii împingeau oamenii cu panganetul în piept. „Am fost ca să vedem pe *bărbații noștri, cari luptă pentru națiune*“. N'a strigat „să trăească“, că 'l-au oprit gendarmii. Dar' acolo a fost lume, „Unguri, Jidovi, Sași și tot felul de lege“ — ear' aici? — aici ved numai Români“.

— N'ai întrebat pe nime, că de ce s'a adunat lume acolo?

— Nu! Eu n'am vorbit cu nime. Că au fost acolo Unguri, și nu știu *ungurește*, au fost Jidovi și nu știu *jidovește*, au fost Nemți și nu știu *nemțește*, eu nu știu numai chiar curat *limba maică-mea*“. Asemenea bine s'au purtat: Iosif Șibișan, Teodor Sântimborean, Ioan Mihălțan și Nicolae Văidean.

Au fost ascultați pe lângă cei 40 de acușați 28 de martori, între cari, bărbați, femei, ofițeri, teologi și tot felul de oameni.

Fișcalul regeșc, care a susținut acusa, a cerut să fie pedepsiți toți, afară de dl *Patifa*, doamna *Patifa* și *Maria Sântimborean*, căror nu li-s'u putut dovedi nici cea mai mică vină.

Apărătorul Coriolan Bredicean a ținut o frumoasă vorbire de așdrare în care zicea și următoarele:

„Cu toți trebuie să fim pătrunși de simțul cinstitii legilor; toți trebuie să fim susținători ai ordinii de drept. — Dar' mie 'mi-se pare, că chiar prin *astfel de procese* se turbură ordinea de drept, chiar astfel de procese fac se scadă cinstea față de legi.

„S'a zis că-s neobicinuite, atari procese. Da, spre lauda poporului din acest jur, se poate zice, că-s neobicinuite, căci deși ne-cunoscător de legi, totuși el posedă sentimentul firesc al stimei față de ordinea de drept.

„To mai pentru a păstra și mai departe acest sentiment, rog pe on. tribunal, ca să absoalve pe toți acușații.

„Ce vedem aici? Ce icoană ni-a desvilit acest proces, care decurge de trei zile?

„De o parte o mulțime de popor cinstit, iubitor de ordine — de altă parte gendarmii — cari se zic apărători ai ordinii, năvălesc asupra lor și li împing, și-'i injură, și-'i alungă.

„De o parte nevinovate strigăte de „să trăească“ — de altă parte asurzitoare injurături de toți sfinții. . .

„De o parte un buchet de flori, — de cealaltă parte sângele unui cetățean, vörsat de arma „păzitorului ordinii“. (Andrieu Șeușan

a fost străpuns de baioneta unui gendarm, de mai n'a rămas mort.)

„Vedem oameni trași de pör de-alungul curții și a străzii, — până în fundul arestului. Vedem pe alții gătuți de oamenii poliției și a gendarmeriei, vedem buchete smulse dela pieptul unei cinstitute doamne, vedem o jertfă străpunsă de baionetă și dusă mai moartă într'un car. . . Și totuși nu făptuitorii acestor păcate, ci jertfele lor șed pe banca acușătorilor.

„Ei bătuiți, palmuțiți, împinși, gătuțiți, loviți, străpunși și tot ei și — acușați.

„Nu vedeți cum se turbură astfel ordinea de drept? — Nu vedeți, că condamnați, acești oameni trebuie să peardă stima oricărei legi?

„Din sute și sute, câți au eșit atunci la gară, alarmați de însași poliția, cum de numai acestia au ajuns pe banca acușătorilor? Cum de tot numai *Români* au fost prinși? De ce nu e aici și vre-un acusat *Ungur* sau *Jidov*? — Și dacă veți mai și judeca pe acești oameni, nu vedeți că li veți sili înșivă să peardă stima ordinii de drept și să nu mai creadă în dreptatea judecății?“

Pe urmă dl *Bredicean* arată despre fiecare, că nu-'i vinovat și cere să fie mântuiți.

Tribunalul totuși a judecat pe o mare parte din ei. Anumo: *Maria Timișan, Grigoriu Murșan, Petru Hăprian, Antoniu Murșan, Ștefan Crișan, învățătorul Berghian, N. Muntean, Ant. Drimbărean, Ioan Burchuta, George Banciu, Mitru Pleșa* au fost condamnați la câte 21 zile temniță ordinară.

Iosif Șibișan și Ioan Mihălțan la câte o lună de zile temniță ordinară. *G. Miliș* la șese luni. *Ioan Medrea* la opt luni, *Andrieu Șeușan* la patru luni.

S'a dat recurs.

O voce slovăcească.

Nu putem decât să ne bucurăm de bărbăția ce tot mai tare ese la iveală în lupta națională și a celorlalte popoare nemaghiare din țeară noastră.

Ele, prigonite ca și noi, nu vor să cunoască înfricarea, ci își pun toate puterile întru a-'și întări armele și înmulți mijloacele de luptă.

Domnul fie 'udurător
Și grijească pruncii lor.
Acesta vers s'a făcut
Cum 'l-am zis dela 'nceput
De cătră-un fișior din ceată
Acl-'mi spun numele, eată:
Alexandru din botez
Și polecra v'o însemnez,
Alexandru Lup mă chiamă
Numele tot mai cu seamă,
Și vă rog buni cetitori
De-oi fi mai rămas dator
Undeva cu vr'o silabă
Vă rog frumos și cu treabă,
Cuvântul să-'l îndreptați,
Greșeala să 'mi-o iertați,
Căci eu după-a mea știință
M'am silit cu sîrguință
De 'l-am introdus frumos
Și 'n poezie 'l-am scos,
Deși chiar nu-'i potrivit
Nici eu nu-'s poet numit,
Nici școale n'am învățat
Numai chiar la noi în sat,
În doi ani ce am umblat
Cât vedeți am absolvat.

Și patru la lăcătuși
Pe patru la săbăit,
Doi la lemne la cioplit,
L'o unul la lemnărie,
Pe miază în pecărie:
Eu, care versul am zis
Așa precum este scris,
Chiar' după-cum am făcut
Fapta dela început,
Suferind în închisoare
Și 'n zile de sărbătoare
Cu cerusa pe papir
Eu am scris din fir 'n fir
Toată fapta și umblarea,
Suferința și răbdarea,
Precum noi am suferit
Până-ce ne-am mântuit,
Căci după bună purtare
Rînd pe rînd ne-au dat iertare
Afară de cinci, de știu
Până la firul ce scriu,
Acestia sudetel 'și-au dat
Suferind au răposat
De jele și de bănat,
După ei prunci au lăsat,
Fără nici un ajutor

Slovacii, spre pildă, stăteau în primăvara, cîm slab. Abia aveau o foaie politică pentru inteligență și una pentru popor. Cea dintăiu eșia abia de două ori de trei ori la săptămână. În anul nou încoace au făcut tot ce au putut în putință și „*Národné Noviny*“ apare în fiecare zi. De scris scrie în inflăcărare, avînd la spatele sale bătălii drepte naționaliști. Dar' firește pe asta trebuie prigonită! Procurorii să se întrec în a-'i face procese.

La 9 Martie ea a avut un nou număr al treilea. Din acest prilegiu numărul a scris în ajunul procesului un șir de articli, în care arată căte neașteptări li-s'au făcut și li-se fac lor Slovaci de cătră Unguri, și de cari aducem în aminte fi e peste putință unui cădurere de inimă pentru neamul slovac. Nu scrie aspru despre stările acestor lucruri. Eată, între altele, ce zice slovacă:

„Vieța noastră a ajuns să ne fie ca pelinul, și lupta noastră sfîntă ne-a rămat sufletele până în cele mai neașteptate adâncimi! Adus'am patriei noastre pramuncă și jortfe, începăt-am să învățăm să luminăm poporul, și totuși ni-s'a pus în fața cea brutală stavilă lucrării noastre!

La 1861 am dus cererile noastre într'un Memorand) la locul legiuit, dar' nu au fost conducătorii noștri, cu cîntăgură (de Unguri), și cu vorbe batjocoritoare. Am înființat un așezămînt literar, („*Asociațiunea transilvană*“ a noștri Românilor), dar' ni-o au nimicit, banii au luat, casa au dat-o în grija statului. O lasă de se ruinează: Am ridicat grădini, și împraștia-tu-ne-au dascălii și în toate colțurile lumii! Am venit la țară, alegere, ne-ați împedecat să luăm parte în volnicii, prin bani și în urmă prin țară. Ați făcut legea de naționalități, dar' ce o puneți în aplicare, ați călcat-o în picioare cu rîs batjocoritor și îngâmfare.

Luatu-ne-ați copiii și ni-'i-ați dat să doborîce pe la țărgurile din Alföld (de ungurească). Îndreptatu-ne-am cătră tronului, ca supuși credincioși ai Marelui Sale, alungatu-ne-ați și de-acolo, răpînd milostivenia lui, care lucește, chiar și în făcătorii de rele! Dusu-ne-am să cîntăm un bărbat mort (pe bătrînul Hurban, pe mîntul căruia voiau să așeze cu multă înălțime un monument) și împraștia-tu-ne-ați în câmpuri, ca pe hoți!...

Și așa mai departe, un șir înfrîmțat, cari de cari mai revolte înșiră numita foaie, cari toate vămînă asupra inimii și cinstei cărmănilor acestei țeri.

Aceasta este cununa cu care se încununeze și cu care să se arate față lumii mari la sărbările milleniului.

Cum se fac bibliotecile școlare?

Bărbos (In com. Caraș-Severin), 8 Febr. 1896.

Onorată Redacțiune,

În organul c-ri redacțiunii on. d-voastre am citit în mai mulți numerii publicațiuni cu privire la modalitatea înființării bibliotecelor noastre școlare, am văzut că într'un număr vine unul cu o propunere în meritul cauzei, în alt număr altul cu altă propunere în meritul cauzei, dar' nici unul n'a aflat calea cea mai bună, frumoasă și sigură, care ne-ar pute conduce la înființarea bibliotecelor școlare.

Așa acum ved de nou publicându-se ceva despre biblioteca poporului și anume despre biblioteca ambulantă din Brașov. În tractatul publicat, la început se zice că e bună și frumoasă inițiativa, dar' la fine că-i grea de practisat.

În cauza înființării bibliotecii școlare am onoare prin aceasta a aduce la cunoștința on. red. următoarea modalitate practisată de mine, ca cea mai bună cale, care ne duce la scop sigur.

La începutul anului școlar 1894/5 mai toți școlarii mi-au venit la școala fără cărți și recuisele trebuincioase, mai de multe-ori am rugat părinții școlarii ca să mi trimită fiecare câțiva cruceri, ca se pot procura pentru fiecare școlar cărțile și recuisele trebuincioase, dar' rugările și provocările mele toate au fost zădarnice.

Ce se fac? Dacă nu am putut învinge pe această cale, probez cu alta.

Deci ca se pot veni în ajutorul școlii, mai departe și tuturor părinților, atât celor bogăți, cât și celor săraci: ca toate cărțile precum și recuisele de scris să fie la dispozițiunea lor în tot momentul în comună, spre acest scop am convocat comitetul parochial la ședință extraordinară, spre consfătuire, în care ședință am propus, ca noi să avem o școală regulată și corespunzătoare timpului de acum. Mai departe ca toți școlarii și școlărițele să aibă în tot momentul cele de lipsă pentru școală, ar fi tare bine și frumos, ca înăși școala respective fondul școlar, să cumpere toate cele de lipsă și să le pună în tot momentul la dispozițiunea școlarii, ca astfel ei trebuințele lor școlare să le cumpere dela școala sa și nu dela Jidan, adică cu un cuvânt, să înființăm o librărie școlastică la școală. Prin această procedură ajungem la aceea, că banul Românului merge în punga Românului.

Comitetul parochial înțelegând frumoasa propunere, urmările acestor sfaturi, în scopul mai sus zis mi-a pus la dispozițiune ca unui om încrezut întreaga casă a fondului școlar.

În urmarea decisului com. par. am procurat dela librării cărți școlare și articlii de scris de toate speciile, cu un cuvânt am înființat la școala mea o librărie școlastică.

Procurând eu direct din librăriile noastre românești cele de lipsă, am căpătat rabaturi cvenite; ear' profitul vânzării au fost următoarele procente.

Aduc câteva exemple:

1. 500 coale hârtie costă 1 fl. 25 cr., profit 3 fl. 75 cr.
2. 100 caiete de scris costă 60 cr., profit 40 cr.
3. 100 creione costă 30 cr., profit 70 cr.
4. 144 pene de scris costă 30 cr., profit 1 fl. 10 cr.
5. o duzină ceruse costă 8 cr., profit 4 cr.
6. 100 caiete de desemn costă 2 fl. 50 cr., profit 1 fl. 50 cr., și altele multe, pe cari toate a le descrie nu e trebuință.

Cu privire la cărți s'au vândut școlarii fiecare exemplar cu un plus de 10 cr., — pe bani gata, dar' mai multe s'au dat școlarii pe așteptat respective spre solvire în rate de 14 ori 30 de zile cu 10 cr. rata, sau până când tatăl copilului respectiv cu altă ocaziune va avea bani, ca să plătească, ear' despre toți școlarii restanțieri port protocol.

În chipul acesta am provăzut toți școlarii și școlărițele cu toate cărțile și recuisele trebuincioase.

Această procedură am început-o în prima Ianuarie 1895 și o continuez și astăzi. În anul trecut s'au cumpărat cărți și recuise școlare în sumă de 300 fl., după care sumă a încurs un venit de 150 fl., de pe cari bani am cumpărat 200 cărți de lectură, respective cu acestea cărți istorice și economice și altele, am pus fundamentul bibliotecii școlii române din comuna Bărbos.

Mai departe școlarii din classa a V. și VI., tinerimea inteligentă precum și preotul local scot cărți spre citire din biblioteca școlii pe lângă o taxă de 2 cr. de carte, ear' după citire o restituiesc ear' bibliotecii.

În iarna aceasta cugetând cum aș pute veni și în ajutorul poporului ca să-l mai abat dela ușile Jidanului, spre a dechide mai adese-ori ale școlii, spre acest scop cu prima Ianuarie 1896 i-am pus la dispozițiunea lui — în biblioteca școlii — călindare, marce, postale, avisuri postale, corespondențe, marce pentru acte private, cambii, coverte, papire de epistole, și altele de acestea.

Din profitul vânzării cumpăr cărți folositoare pe seama bibliotecii.

În librăria mea școlară în totdeauna se află cărți școlare pentru toate clasele la dispozițiune, precum și recuise în sumă de 100 fl.

Comitetul parochial văzând că cele propuse de mine au avut un rezultat tare bun și frumos, au lăsat cauza și mai departe sub conducerea mea spre a o continua pe calea începută.

Protopresbiterul cu comisarul școlar cu ocaziunea examenului din 1895 s'au exprimat în termeni destul de frumoși față de aceste lucruri, ear' P. S. Sa Episcopul Popea auzind de procedura mea, m'a îndemnat să o dau publicității.

În fine, on. red., ca de încheiere zic numai atât, că cel mai chemat pentru înființarea bibliotecelor noastre școlare este numai învățătorul și nu altul, dar' ce învățător? un învățător care să jertfească ostenele corporale și spirituale în toate direcțiunile culturale bis. școl. ale poporului nostru românesc.

Nicolae Popoviciu,
învățător.

SCRISORI.

Un jude păcătos.

Oprea-Cârțișoara, 12 Februarie 1896.

Onorată Redacțiune,

Vă rog să dați loc în prețuite "Foaia Poporului" următoarelor șire:

Comuna Oprea-Cârțișoara de sub poalele Negoiului este înzestrată cu un primar care se numește Mateiu Grovu, dar' care numai la faptele lui îl poate cunoaște lumea mai proaspă. Vreți să i-le auziți?! Ascultați, și vi-le spun pe rând vre-o câteva, ca să puteți judeca, ce pasăre este.

Acest domn primar la anul 1891 venind o firmă, „Nathan & Knöpfler“ să ridice un ferestru (joagăr) pe hotarul comunei noastre, printre oameni vorbea într'un fel, ear' pe din dos, a băgat 20 florini în pungă, ceea-ce singur el a spus-o; astfel când a fost comisiunea la fața locului, i-s'au pus cei 20 fl. primiți scăluș în gură, încât nu i-s'a auzit de loc glasul, deși a fost trimis să apere dreptul comunei. Când s'a făcut ferestru de care vorbim, dînsus de el, la așa numita „Lunca plăeașului“, comuna avea un pod foarte bun, peste care putea foarte ușor trece cu carul încărcat de lemne din pădure; acest pod a fost stricat de groșii aduși cu „lacul“ pe riu din partea firmei amintite. Reprezentanța comunală a hotărât în mai multe rînduri, ca primarul să îndrumeze firma la reedificarea podului, și dacă s'ar împotrivi să o incaseze pentru dauna făcută, dar' — poate — fiindcă primarul capătă târște de lemn dela ferestru, pentru a face gunoiu și a-și îngrășa pământurile sale, acea hotărîre doarme de nu se mai trezește, și pe bieții oameni de multe-ori îi apucă groșii, trecând prin rîu, dintre cari cu mari greutate pot scăpa cu vitele sănătoase, și carele nesdrobite. Ascultați alta:

Comuna a primit ca despăgubire pentru regale o obligațiune de stat în preț de 4950 fl. Reprezentanța comunală întreagă a hotărât de vre-o 2 ani, ca aceea sumă să se dea pentru lărgirea sf. bisericii, dar' primarul aceasta nu o voește, pentru-că atunci nu i-s'ar mai pute băga ghiara în cametele ce ar veni după aceea obligațiune, ba ce e mai mult, îndeamnă poporul, că cu acei bani și mai vânzând și vre-o 2—3000 brazi din pădure, să facă o fundațiune comunală, la care, să înțelege, dînsul să fie mai mare, căci numai așa va ești ceva bun. Așa spriginește dl primar treburile bisericesti. Ear' cele școlare veți vedea din ce urmează.

În anii trecuți el singur, din întreaga comună, a subscris o hârtie, că avem lipsă de școală de stat, în urma căreia s'a și înființat școala de stat, în care el, în mod volnic, a dus bănci din școala confesională, și acum are nerușinarea a striga la mijlocul comunei și prin căreimă, că să-și trimită oamenii pruncii la școala de stat, căci așa vrea popa și învățătorul de stat. Auzi poporule și te miră, și apoi îl întreabă, că doi copii ai lui și unul al cumnatu-so, oare de frica preotului i-or fi trimis în școala de stat?! Și cari v'ați trimis copiii la acea școală în anul trecut, spuneți, preotul sau el v'a îndemnat la aceea?!

Nu vă aduceți aminte, că el a fost cel mai mare protivnic al urcării salariului învățătoresc la 300 fl., numai și numai ca se poate face din școala noastră școală de stat, și nu i-ați auzit de câte-ori strigând în gura mare, că dăm școala școlii?! Și vedeți-l acum, cum mințește și autortochează lucrurile, încercându-se a arunca învinuiri asupra altora! ear' pe școala a se face alb, ca — corbul?!

Iubit popor! Iți atrag luarea aminte, ca să vezi și să cunoști pe primarul, care umblă ca talerul cu 2 fețe, și să te ferești de cursele ce i-le întinde, că poți vedea din cele înșirate, ce bine iți voește?!

Ear' lui, — pe care nici cel mai de pe urmă vizitii nu-l întrece în înjurături și beții — i-le dau pe față deocamdată numai acestea, pe cari să poftescă a le desminți, de să crede nevinovat.

Mai am și altele, dar' i-le las pe altă dată, dacă nu se va îndrepta și pocăi.

Alfa.

CRONICĂ.

Dar pentru biserică. Văduva Floria Dreve și fiii sei Simion, Stefan, Gavriil și Onuț, au dăruit un prapor pe seama sf. biserici din Mănăsturul-Unguresc. Tot pe seama sf. biserici de acolo au mai dăruit un prapor Ioan Tomoșiu și soția sa Ana. Fapta lor creștinească vorbește de sine și nu mai are lipsă de atâta laudă. De laudă e și preotul de acolo, care după-cum ni-se scrie, stăruiește mult pentru binele bisericii și al școlii.

„Transilvania“. Foaia „Asociațiunii pentru cultura poporului român“, a apărut pe luna lui Martie cu un cuprins frumos și vrednic de cetit. Foaia se trimite gratis celor cari sînt membrii ai „Asociațiunii“.

Le cade rău patrioților jidano-maghiari „Foaia Poporului“ pentru adevărurile care le spune. Așa în timpul din urmă foaia ungurească „Nemzeti Ujság“ se năpustește asupra noastră și a celor scrise de noi în nrul 8. Firește, nu poate să răstoarne adevărurile noastre, ci ne înjură numai așa după-cum le e obiceiul și după cum numai ei știu injura. „Într'adevăr ar fi vremea, ca să înfrîneze pe acești vînzători de patrie, cari dacă sînt nebuni numai în casa nebunilor, dacă sînt mișei numai în temniță le poate fi locul potrivit“. Așa scrie numita foaie ungurească la adresa noastră, pe cînd tocmai lor li-se potrivește mai bine batjocurile și sudalmele ce le împart cu o mîna nu șgîrcită.

Zel și rînd. Economul Nicolae Moldovan ne scrie, că învățătorul Fekete din Murș-Lecința se străduiește foarte mult pentru binele și înaintarea în învățatură a poporului seu. Nouă ne pare bine și ne pare cu stăt mai mult, cu cât dînsul a înființat și un cor popular, de cari — durere — foarte puține avem. Fapta dînsului bine ar fi, cînd ar fi urmată în toate satele românești și de către toți învățătorii.

„Vulturul“, nrul cel mai nou, e plin de glume care de care mai nimerite și cari te fac să rzi, de cugeti că te afli în împărăția risului. Rugăm pe cetitorii noștri, cari vor să aibă vre-o hucurie și cărora le dă mîna, ca să cumpere foaia aceasta, care apare în Oradea-mare de 4-ori pe lună și costă numai 6 fl.

Din Pesac (în Bănat) ne trimite un plugar o lungă scrisoare, în care laudă antistia comunală și ne spune multe rele despre preoții și învățătorii de acolo. Primarul — se zice — a judecat pe un jidov obraznic, pentru-că a batjocorit pe păzitorii de noapte, cînd i-au cerut plata. Preoții însă nu fac nimic de Doamne ajută, nu învață poporul, nu-l îndeamnă să se aboneze la vre-o foaie, și au lucrat chiar spre stricaciunea corului ce s'a fost înființat, așa căt din 50 abia au rămas 20 coriști. Învățătorii se zice, că umblă mult la cărcîme. Nu știm, dacă-s chiar adevărate aceste lucruri, dar' tare nenorocită comună ar fi Pesacul, dacă ar fi așa. Căci unde preoții și învățătorii nu-s la înălțimea chiemării lor, acolo bine nu poate fi.

Faptă urită. Ni-se scriu următoarele: În comuna Borloveni nou s'a întemplat un lucru urît, care aruncă asupra preotului de acolo, Petru Popovici, o umbră de disgust. Acesta n'a voit nici-decum să cunune o păreche de însurăței, sub cuvînt, că trebuie să se facă

trei vestiri, pe cînd hotărîrile congresului bisericesc din anul trecut, 15 Maiu, au scărițat vestirile la una singură, pentru-ca astfel poporul să fie mai ușurat. Ba ce e mai mult, însurăței au plătit toate trei vestirile și cu toate aceste susnumitul preot nici până azi n'a voit să-i cunune. Dureros lucru, cînd preotul astfel porcede față de credincioșii sei, cari zi de zi îl numesc „Părinte“.

Pavel Moș.

Frații lui Iuda. Sub acest titlu ni-se trimite din Măsea, com. Aradului, o scrisoare mai lungă, în care ni-se spun lucruri dureroase și rușinoase, totodată pentru mai mulți locuitori de acolo, cari în frunte cu Ioan Ghilbu (al Savului) au pîrit pe judele Ioan Ghilbu (al lui George) la solgăbirău, zicînd, că dînsul e un înflăcărat iubitor de neamul seu, că a fost la Viena cu Memorandul, că cetește „Foaia Poporului“ în casa comunală, că e Român mare și căte și mai căte. Pe noi ne doare, că se găsește oameni, cari se facă pe Iuda în vremuri de aceste, cînd și așa avem atâtea de suferit!

Dragostea lor. Economul Iacob Părăscan din Szasz-Encs ne trimite o scrisoare, în care se jeluește împotriva fișpanului dela Dej și argaților lui, cari l-au hărțuit, împins și lovit cu sabia numai și numai pentru-că a avut cutezanța să bată la ușa fișpanului pentru a-i cere o slujbă de servitor în comitat. Păcătoasă faptă și sîlbatică totodată! Auzi tu vorbă! Să nu ne fie iertat nici să cerem pîne, cînd și noi dăm din greu pentru susținerea sumedeniilor de oficii. Să nu ne fie iertat nici să pășim peste pragul canelariei Măriei Sale fișpanului, numai și numai pentru-că avem păcatul de a ne fi născut Români. Dreptate, dreptate pe ce mîni încăpuși!

Mai multă străduință pentru înaintarea în învățatură a poporului român! Astfel grăiește „Deșteptarea“ din Bucovina și nu fără adevăr. Ea provoacă pe toți advocații de viață românească, ca să arete mai multă dragoste pentru poporul dela țeară, schingiuit de către judecătorii nemiloase și nedrepte față de el. Ea roagă advocații români, ca să împrăstie cunoștințele lor de drept și pe rozoarele înțelenite ale poporului, să-i dea puțința de a se apăra și singur și nu numai cu proptele. Frumoase vorbe și bine spuse! Și nu numai frumoase și bune, dar' și adevărate!

O îndreptare. Părintele George Drăgan din Boița ne trimite o scrisoare, în care ne spune, că odoarele dăruite bisericii de acolo n'au fost dăruite de George Drăgan, după-cum rău s'a scris în nrul 5 al „Foi Poporului“, ci de către Nicolae Braica. Laudă și cinste lui i-se cuvine!

Lume nouă. Nici că mai e lipsă să spunem multe despre hotărîrea adusă de reprezentanța comunală a satului Lökut: „Ministrul a înșelat lumea dela noi, cînd a spus, că această lege nu costă aproape nimic, de aceea reprezentanța comunală nu dă nici un crucer pentru acoperirea cheltuelilor puse de ministru pe spinarea satului. Ministrul se-și țină pe a lui cheltueală matriculant, căci noi nu-l putem plăti, și așa fiind împovărați destul“.

Mușcaț de căne turbat. Din Sighișoara ni-se scrie, că atît în oraș cât și în comunele din jur au fost mușcate în luna trecută de un căne turbat mai mult de 30 persoane, cari toate au fost duse într'un spital

din Pesta. În zilele acestea earăși au mai fost mușcați patru oameni din negrije și din neascultarea legilor aduse în privința cănilor. E un mare rău acesta și e vremea, ca să se spună capăt, prin delăturarea netrebnicei droaie de căni.

Două milioane pagubă În comitatul Somogy au pierit o sută de mii de porci, nesocotind pe aceia cari au fost tăiați înainte de a se lăți boala de porci și cari au fost vînduți fabricilor de salam pe un preț aproape de nimic. Socoteala în mic făcută ajurge suma de două milioane, ceea-ce, firește, i-a atins tare neplăcut pe bieții locuitori ai comitatului Somogy.

Știri mărunte. Domnii Nicolae Comșa din Seliște și Victor Reșca din Sibiu s'au făcut doctori în medicină la universitatea din Viena.

— Doamna Elisabeta Colbasi n. Piso, văduvă după Teodor Colbasi, oare-cînd mare proprietar în Cut, a răposat Sâmbăta trecută și Luni a fost înmormîntată în Sibiu.

— Se întemplă multe hoții între domnii cei mari de Ungur. În comuna Botos au furat cassarul Cradis și executorul Mens 20.000 fiorini în restimp de mai mulți ani.

— Executorul Hartan d-n Miskolcz asemenea a furat din banii de dare cît numai a putut și apoi s'a șters spre America.

POSTA REDACȚIEI.

D-sale V. S., învățător în Vaskóh-Bihor. Poeziile nu se pot publica, pentru-că ai cam știt-o cu rima. Trimite alte lucrări bune, culcse din gura poporului, și le vom da la iveală cu drag. Încolo i-am făcut pe voc. Celelalte rind pe rînd.

D-sale D. G. Wercel în Crișior. Cele de mai sus și d-tale își sună.

D-sale Iacob Păușan. La astfel de întrebări nu avem obiceiul să răspundem.

D-sale Iposit Huidei, cantor în Mănăstirea-Humorului. Redacția „Calicului“ a murit fără de zile, redactorul trăește, deci îl poți da în judecată!

D-sale E. Blidariu în Gurarului. Astfel de sfături vindem, nu cumpărăm.

D-sale Tr. din părțile Panciovei. Fă-ne mai Antăiu cunoscut numele d-tale și apoi vom vedea.

D-sale Nistor Tutelca, inv. în Tauri. „Nevreda“ am primit-o. Încolo vom vedea. Ce privește cartea, adresează-te librăriei Ciurcu din Brașov.

D-sale George Mihalca, inv. Poarta Raiului-de Const. Lucaciu se află la librăria „Institutului Tipografic“ și o poți procura pentru 50 cr. plus 10 cr. porto.

D-sale Iacob Părăscan în Szasz-Encs. De început ne pare bine că ne lauzi, de sfîrșit ne pare rău, pentru-că nu putem implini.

Abonent 891 Bucium-Poeni. „Instrucțiunea“ costă 15 cr. franco și o poți cumpăra dela „Institutul Tipografic“.

D-lui Alexandrescu. Voia i-s'a împlinit așa după-cum ai dorit. Salutare, compleminte și de noi îți adu aminte.

D-sale George Jumanca în Srediștea-mică. Anecdota „Mocanul la biserică“ se află în volumul I. de anecdote al lui Speranță și îl poți procura dela „Institutul Tipografic“.

D-sale Toma Călbază în Poșaga-de-jos. Subscrie și d-ta poezia:

Pare-mi rău, vremea-i tîrzie,
Las' c'asa-mi trebuie mie!

D-sale Ioan Panța, june în Muscel. Ne bucurăm de dragostea d-tale pentru noi și primim cu plăcere ori-ce, însă să fie scrise în limba curat țărănească. Poeziile să fie din cele mai frumoase și dacă se poate cîntece bătrânești mai multe.

Rugăm pe toți cei-ce ne trimit scrisori pentru a fi publicate în „Foaia Poporului“ ca să scrie numai pe o parte a hîrtiei.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș.
Proprietar: Pentru T. L. Albini sub sechestru: Iosif Marschall.

LOTERIE.

Tragerea din 7 Martie n.

Timișoara: 50 49 1 45 26
 Viena: 1 75 6 72 4

Tragerea din 11 Martie n.

Brünn: 43 26 74 68 71

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află de vânzare:

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

Portretul domnului

Dr. V. LUCACIU.

În mărime de 38×28 cm.

Cu 50 cr.

TABLOUL

Deputațiunii române la Viena.

Cu 2 fl.

TABLOUL

„CONFERENȚEI NAȚIONALE“.

În mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Tabloul apărătorilor.

Cu 3 fl.

TABLOUL

BIUROULUI DE PRESĂ.

Cu 3 fl.

Hârtie de scrisori

cu inscripția

„Totul pentru Națiune!“

lozinca sublimă a Fetelor Române efectuează Librăria „Institutului Tipografic“ în orice mărime de hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii sau fără cutii.

LA ȚINTA**MEDITAȚIUNE POLITICĂ**

DE

N. CRISTEA,

ASES. CONSISTOR.

se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiu.

Prețul 40 cr. plus 5 cr. porto postal.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Institutului Tipografic“, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

ÎN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cei 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Tocmai a apărut și se află de vânzare la librăria Institutului Tipografic în Sibiu:

CEȘTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

ȘI

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

ÎN

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 53 cr. v. a.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandai.

Direcțiunea institutului.

[397] 4—50

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[803] 6—

asigurăză prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1891 fl. 905,194.22	în a. 1870—1891 fl. 697,207.44
în a. 1892 „ 48,911.78	în a. 1892 „ 57,791.88
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
Suma fl. 1.045.365.05	Suma fl. 867.777.60

1,913.142 fl. 62 cr.Conform bilanțului pentru 1894 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **920.257 fl. 36 cr.****Prospecte și formulare se dau gratis.**

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

O carte folositoare este

Instrucțiunea

în afacerea dărilor de becură, de consum și de vânzare pentru

vin, bere, carne, zahar și spirituoase

și se află la [882] 2-5

Emanuil Barbulescu,
învățător în Pesac.

Prețul 14 cr. trimisă franco.

Revânzătorilor rabat convenit.

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află de vânzare

CARTEA DURERII

DE
EMIL BOUGAND.

TRADUCERE DE
IACOB AFIN NICOLESCU.
Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr.

Această carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihályi de Apșa printr'un circular special.

„Institut Tipografic“ în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreună cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viteri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorisată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“.

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibului“.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

prezident al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Pentru „Institut Tipografic“ T. Liviu Albini sub sechestru: Iosif Marschall.

[3632] 7-12

Kathreiner
CAFEA DE MALTA KNEIPP

Se capătă pretulident. - 1/2 Chilo 25 cr.

Ce e
a lui Kathreiner
cafeaua de maltă Kneipp?

Aceasta e o cafea adevărată pentru familie și sănătate, care prin moduli de fabricațiune a lui Kathreiner are plăcutul gust de cafea de boane și numai prin această, fără de celelalte avantagii, să deosebește această cafea de maltă de toate celelalte produse.

Cafeaua-Kathreiner este cel mai gustos, sănătos și leftin surogat la cafeaua de boane. E un product curat al naturii în boane întregi și să usenză cu mare avantajiu în locul celei măcinate,

în locul acelor surogate pentru cafea, cari sunt pentru publicul cumpărător necontrolabile, și cari prin cercetări oficiose sau dovedit adese de falsificate prin adausuri străine. Începând cu o terțialitate, se pôte amesteca mai târziu cafea de boane cu cafea Kathreiner, și astfel pe lângă efectul neprețuit asupra sănătății, dobândești și un câștig în fiecare gospodărie.

Cafeaua Kathreiner este recomandată de cei mai renumiți medici și zilnic se dovedește ca un bun mijloc de consumat în institute publice și în sute de mil de familii. Și pură adevărată fără adaus de cafea de boane, cafeaua Kathreiner este cel mai excelent mijloc de întărire precum și cel mai sănătos, ușor de consumat și totodată o becură gustosă.

Nici o gospodină conscientioasă sau mamă, nici un iubitoriu de cafea în genere, să nu întârzie, ca pentru propria sănătate să se folosească de cafeaua de maltă Kneipp. Numai să fie cu luare aminte la netrebnicile imitațiuni, prin cari publicul mereu este expus înșelăciunii și să considere la cumpărare marca de pe pachetele originale albe cu numele

Kathreiner!

Precauțiune! În interesul propriu nu lăsați să fiți momiți! Veritabilul „Kathreiner“ nu poate și nu-l permis să se vândă cumpeții, sau în altfel de pachetații.

Se află de vânzare la „Institutul Tipografic“ în Sibiu

Călindarul „Lumea Ilustrată“

pe anul 1896

cu un bogat cuprins, cu prețul de 70 cruceri, împreună cu porto postal.

3 medalii de aur
15 de argint
12 diplome de
onoare și recu-
noștință.

Franz Joh. Kwizda.

Praturile Korneuburg

pentru nutirea VITELOR ale lui KWIZDA.

Mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

De 40 de ani se întrebunțează în cele mai multe grajduri, la lipsa de poftă de mâncare, mistuire rea, pentru îmbunătățirea laptelui și augmentarea laptelui dela vaci. [1794] 27-40

Prețul unei cutii 1/4 70 cr., o cutie 1/2, 35 cr.

Liforant al curții c. și r. austro-ungare.

Liforant al curții reg. române.

Să se observe bine marca și să se ceară exclusiv fluidul de restituțiune a lui Kwizda.

Depositul principal:
Farmacia cercuală
Korneuburg l. Viena.

Se capătă în toate farmacile și drogeriile din Austro-Ungaria.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.